

Tadeusz Aksamit, Antoni Talar

Kormanice, pow. Przemyśl. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 4, 25-26

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W trakcie poszukiwania cmentarzyska dla zespołu osad z okresu wpływów rzymskich, natrafiono na neolityczne cmentarzysko szkieletowe, na szczycie rozległego wzniesienia, ciągnącego się wydłużonym klinem między doliną Nidy, a podmokłym zakolem aluwialnym, tzw. „Parszywym Błoniem”. Cmentarzysko jest zlokalizowane około 450 m na wschód od odkrytego w tym sezonie i na tym wzniesieniu lateńsko-rzymskiego cmentarzyska ciałopalnego. W związku z informacjami ludności o luźnych znaleziskach założono wykop, sięgający od zachodniego skłonu, „Wygonu”, przez jego kulminację i stok wzniesienia ku krawędzi „Parszywego Błonia”. Odsłonięto przy tym całkowicie profil wychodni gliny w miejscu jej eksploatacji przez miejscową ludność. Profil o długości około 80 m głębokości do 1,5 m ukazał stratyografię kulminacji wzniesienia i „Wygonu”. Profilem objętych zostało szereg jam i zagłębień o bliżej nieokreślonej funkcji i przynależności kulturowej. Na 53 odcinku profilu odkryto grób szkieletowy, zagłębiony 0,5 m w gliniastym, calcowym podłożu, bardzo słabo rysujący się w profilu i w zarysie poziomym. Owalna komora grobowa o rozmiarach 1,5 × 1,1 m wypełniona była częściowo grudkowatą, a częściowo zlasowaną gliną z dość licznymi śladami zwęglonych i zbutwiałych włókien drewna. Szkielet źle zachowany (szczególnie czaszka i drobniejsze kości) usytuowany na południe z lekkim odchyleniem ku zachodowi, leżał na prawym boku, z silnie podkurczonymi nogami. W nogach znaleziono uchaty dzbanek o wydłużonej szyjce zdobionej ornamentem sznurowym, tak samo zdobiony kubek, małe, prymitywnej roboty, dość niekształtne naczynko oraz krzemienną skiekierkę, wskazujące na przynależność grobu do kultury ceramiki sznurowej.

Ze względu na duży stopień zagrożenia cmentarzyska przez eksploatację gliny, niezbędne jest konserwatorskie zabezpieczenie obiektu i przeprowadzenie w następnych sezonach prac wykopaliskowych na tym stanowisku.

KORMANICE, pow. Przemyśl

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie

Stanowisko 2

Badania prowadził mgr Tadeusz Aksamit (autor sprawozdania) i mgr Antoni Talar. Finansowało Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Pierwszy sezon badań. Osada neolityczna kultury ceramiki wstęgowej rytej.

Stanowisko Nr 2 położone jest w pobliżu lewego brzegu bezimienego potoku. Łącznie przebadano około 14 arów, a ich rezultatem było odkrycie osady kultury ceramiki wstęgowej, na której prócz jam natrafiono również na ślady budownictwa słupowego. Tak jamy jak i charak-

terystyczne zarysy po słupach wystąpiły pod bardzo bogatą w zabytki warstwą kulturową sięgającą 40—60 cm głębokości. Na wyeksplorowanej powierzchni odkryto całkowicie dwie chaty słupowe, 5 pozostałych natomiast tylko częściowo. Pierwsza z całkowicie odkrytych posiada wymiary: 15 m długości i 6,5 m szerokości. Jej zarys i rozmiary wytyczają rzędy słupów oddalonych od siebie około 1 m. Druga natomiast kształtem zbliżona jest do kwadratu, a jej wymiary wynoszą: 7 m długości i 6 m szerokości. Podobnie jak w pierwszym wypadku prócz zewnętrznej linii słupów, wewnątrz chat biegną dodatkowo trzy rzędy słupów, występują one jednak rzadziej. Wszystkie chaty usytuowane są na osi północ-południe.

Na przebadanym terenie odkryto 43 jamy. Były one kształtu owalnego, okrągłego względnie zbliżonego prostokąta. Ich rozmiary są bardzo zróżnicowane. Prawie wszystkie rozlokowane są po zewnętrznej stronie chat, a więc od strony wschodniej i zachodniej. Wynikałoby z tego, że spełniały one — bez względu na rozmiary — funkcje gospodarcze. W jednej z jam (nr 20) natrafiono na znaczną ilość zboża przypuszczalnie pszenicy.

W trakcie badań znaleziono bardzo dużą ilość ceramiki, która prawie w całości należy do kultury ceramiki wstęgowej rytej, wśród której wystąpiły zarówno ceramika cienkościenna ornamentowana liniami rytymi jak i grubościenna pochodząca z naczyń zasobowych zdobiona przy pomocy guzków. Znaleziono również kilka fragmentów ceramiki bukowogórskiej. Prócz tego wystąpiły w niewielkiej ilości narzędzia krzemienne, z obsydianu oraz motyczki z łupku.

W wyniku tegorocznych badań nie ustalono zasięgu omawianej osady, co ze względu na występujące stosunkowo gęsto budownictwo słupowe, wydaje się być konieczne.

KRASNE, pow. Parczew

Konserwator Zabytków
Archeologicznych w Lublinie

Badania prowadził mgr Andrzej Kutyłowski.

Finansował WKZ w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Ślady osadnictwa neolitycznego.

Badania miały charakter weryfikacyjno-zwiadowczy. Badaniami powierzchniowymi objęto obszar kilkudziesięciu hektarów, przylegający do jeziora Krasnego oraz objęto nadzorem archeologicznym rowy (wykonane przez Przedsiębiorstwo Poszukiwań Geologicznych) o długości około 4 km, biegnące od wsi Maśluchy do jeziora Krasnego.

W miejscu znalezienia dużej ilości ceramiki i odłupków krzemiennych, w odległości około 350 m na północny zachód od zabudowań ob.